

ТЕХНОЛОГІЇ УСПІШНОГО ПЕРЕБІГУ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Актуальність розробки нових педагогічних технологій і підходів до організації навчального процесу з іноземними студентами, їх успішної адаптації до навчання у вищому закладі освіти зумовлена невпинним зростанням в Україні експорту освітніх послуг (одним із пріоритетних напрямів розвитку вищої освіти), інтернаціоналізацією освіти, що передбачає мобільність студентів та викладачів у рамках транс'європейських освітніх програм, двосторонніх угод між державами про співпрацю у сфері освіти, науки й культури, міжуніверситетських домовленостей про академічний обмін.

В останні десятиліття великого значення набули розробки проблем адаптації іноземних студентів до навчання у ВНЗ (Л. Бутенко, М. Іванова, Н. Титкова, А. Корміліцин, О. Орехова, А. Суригін, С. Шестопалова, В. Петров, В. Ракачев, Я. Ракачева, А. Ващенко, А. Черч та ін). На жаль, традиційні адаптивні заходи (просвітницькі, орієнтувальні, інструктажні) не забезпечують належним чином успішної адаптації іноземних студентів до навчання у ВНЗ. Викладачі акцентують основну увагу на механічному засвоєнні знань.

На думку Р. Альберта, Б. Ананьєва, А. Реан, А. Осипової, Т. Яценко та інших, активні, особистісно орієнтовані технології навчання сприяють успішній адаптації іноземних студентів до навчання у ВНЗ. На жаль, це питання і на сьогодні майже не реалізоване на практиці та залишається поза увагою науковців.

Метою статті є обґрунтування сутності технологій навчання, що забезпечують успішну адаптацію іноземних студентів до навчання у вищому закладі освіти.

Безпосередньо проблема технологій навчання розроблялася у наукових працях А. Алексюка, В. Беспалько, О. Вербицького, Л. Давидова, В. Пятина, А. Трещева, О. Коваленко, Є. Машбиця, О. Пехоти, С. Сисоєвої, Г. Селевко та інших. Серед науковців немає однозначної думки щодо трактування поняття “технологія навчання”.

На наш погляд, найбільш повно розкриває сутність цього феномену А. Алексюк, відзначаючи, що “технологія навчання – це теорія використання прийомів, засобів і способів організації навчальної діяльності у ВНЗ, і в цьому розумінні це методика навчання у ВНЗ. Для інтенсифікації навчання у вищій школі потрібен не окремий метод чи засіб навчання, а цілісна технологія – сукупність методів, засобів і форм організації навчання, спрямованих на досягнення поставлених дидактичних цілей” [5, с. 9–10].

Науковці акцентують увагу на різних технологіях, реалізація яких сприяє адаптації іноземних студентів до навчання у ВНЗ.

Так, Л. Колс зазначив ефективність просвітницьких, орієнтувальних, інструктажних технологій, реалізація яких доцільна з метою набуття студентами-іноземцями знань про ту культуру, соціум, в якому вони живуть та навчаються:

- *просвітництво* (називають “класною кімнатою” або “університетом”) шляхом читання книг, присвячених новій культурі, традиціям, звичкам та звичаям її мешканців (студенти набувають лише абстрактних знань про іншу культуру);

- *орієнтування*, яке передбачає ознайомлення з новим соціальним оточенням, його основними ідеями та цінностями шляхом використання посібників, які називають “культурними куховарськими книгами”. Вони містять “рецепти” типу: “Роби те та цього не роби”;

- *інструктаж*, який звертає увагу на можливі проблеми та окремі аспекти пристосування до нового оточення;

- *тренінг*, який передбачає практичну, орієнтовану на безпосередню взаємодію з представниками нової культури [16, с. 27].

Аналізуючи наукові здобутки дослідників, можна виділити основні технології, що використовують у ВНЗ для адаптації іноземних студентів. Перш за все, це лекції, бесіди, інструктажі. Так, дослідники відзначають, що на підготовчому факультеті іноземних студентів ознайомлюють зі статусом іноземного студента, колом його прав та обов’язків, основними підрозділами ВНЗ, організацією навчального процесу, основними принципами контролю та оцінювання знань. Студенти дізнаються про прийняті в країні норми співжиття, правила поведінки, особливості роботи побутових служб, знайомляться з районом свого проживання. Значний обсяг країнознавчої інформації студенти отримують під час навчальних занять з російської (української) мови. Узагальнюючи, можна зазначити, що названі технології забезпечують не осмислене, а скоріше механічне пристосування іноземних студентів до нової культури, соціуму, закладу освіти через їх вербальність, стереотипність, авторитарність, інструментально-нормативну рецептурність, формування інтелектуального споживача, пасивного виконавця. Це спонукало до пошуків технологій навчання, найбільш ефективних для вирішення поставленої проблеми.

Цікавим для нас виявився підхід О. Орехової [6], яка акцентує увагу на ефективності таких адаптаційних заходів: колективна творча діяльність, індивідуальні заняття з оволодіння навичками самовиховання й самоосвіти, групові форми навчальних занять, фронтальні бесіди, екскурсії, відвідування музеїв, дискусії, тренінги та ін.

Вибір тренінгової роботи щодо формування адаптивності іноземних студентів не випадковий, адже саме тренінг (“практика психологічного впливу, заснована на методах групової роботи” [1, с. 52]; “форма психологічного впливу в процесі інтенсивного спілкування в груповому контексті” [10, с. 5]) – це найбільш ефективна технологія розвитку адаптаційного потенціалу завдяки залученню ресурсів людини як суб’єкта діяльності, ефективність якої як адаптаційного засобу відображена в психолого-педагогічній літературі [11].

Що стосується пріоритетів тренінгу, то зазначимо такі його переваги. У тренінговій роботі можуть вдало поєднуватися методи розвитку адаптивності різних рівнів професійного адаптаціогенезу: 1) різноманітні способи регуляції психофізіологічного тону, психоемоційного стану, методи зниження нервово-психічного напруження, що дають змогу протистояти стресу й, відповідно, підвищувати психофізіологічну адаптованість студента; 2) засоби розвитку готовності до майбутньої професійної діяльності (завдяки вбудованим діловим, імітаційно-організаційним іграм, свідомому формуванню адаптивних стратегій тощо), що зумовлює успішність адаптації; 3) групи методів, спрямованих на формування комунікативних, особистісних якостей особистості, способів соціально-психологічної взаємодії, що сприяє соціально-психологічній адаптованості; 4) засоби розвитку особистісного потенціалу (елементи тренінгу особистісного та професійного зростання), розвитку Я-концепції, що сприяє успішній особистісній адаптованості. Отже, саме тренінгова технологія дає змогу здійснити формування адаптивності іноземного студента в єдності її складових.

Серед багатьох методів саме групові форми, на думку А. Осипової, А. Реан, Е. Симанюк та інших, є найбільш ефективними адаптаційними засобами порівняно з індивідуальною формою роботи. Оскільки саме в процесі групової роботи кожний її учасник має природну потребу вступати в контакт з іншими людьми, бути активним, дієвим партнером міжособистісної взаємодії. У процесі групової взаємодії відбувається прийняття цінностей і потреб інших. В атмосфері психологічної безпеки та комфорту, в ситуації підтримки та контролю людина виробляє нові вміння, уміння експериментувати з різноманітними стилями мислення й відносин серед рівних партнерів, виявляє власні поведінкові емоційні та мисленнєві стереотипи й, отримавши зворотний зв'язок, усвідомлює ймовірні помилки у взаємодії з іншими, самодіагностується, самокорегується, саморозвивається.

І нарешті, тренінгова група – це “реальний світ у мініатюрі” [7, с. 334], студентський колектив у мініатюрі, в якому існують ті самі проблеми міжособистісного спілкування, стосунків, зваженості дії, як і в реальному студентському колективі вищого навчального закладу. Проте від реального світу ця лабораторія відмінна тим, що у тренінговій групі кожен учасник може бути досвідченим студентом і студентом-початківцем, педагогом і студентом, продавцем та покупцем у магазині, лікарем та хворим, адаптованим і дезадаптованим тощо. Саме в процесі тренінгу можливе вирішення завдань, які є не вирішеними в реальному житті, реальній професійній, соціокультурній, комунікативній, побутовій діяльності студента-іноземця. Отже, ефективність тренінгів зумовлена їх можливостями: це і формування навичок міжособистісної взаємодії, і розвиток рефлексивних здібностей, зміна стереотипів, що заважають особистості справлятися з нестандартними ситуаціями в професійній діяльності, адаптуватися до нового середовища, зрештою, це і широкі можливості самореалізації у спілкуванні.

Важливо, що американськими соціальними психологами та соціологами розроблено понад 20 тисяч тренінгових програм, що сприяють покращенню соціокультурної, професійної адаптації.

Головні переваги тренінгу полягають у тому, що він дає відповідь не тільки на запитання щодо того, як індивід, який адаптується, може оволодіти новими соціальними, професійними цінностями, нормами, рольовими структурами культури, що приймає, але й на запитання, чому адаптантам слід поводити себе так, а не інакше.

Доцільним, на наш погляд, є тренінг “культурний асимілятор” (за Р. Альбертом, “техніка підвищення міжкультурної сенситивності”, “inter-cultural sensitizer”), який передбачає, що тих, хто навчаються, не змушують відмовлятися від своєї культури, асимілюватися [14]. У вітчизняній науці цей метод “культурних асиміляторів” уперше був описаний Т. Стефаненком. Результати західних дослідників, зокрема К. Cushrier [15, с. 97], підтвердили, що студенти, які працювали “культурними асиміляторами”, успішніше проходять соціокультурну адаптацію та швидше долають культурний шок, краще розбираються в процесах міжгрупової взаємодії.

“Культурні асимілятори” містять виклад будь-якої ситуації, у якій взаємодіють персонажі двох культур та є чотири інтерпретації їх поведінки. “Ідеальною, на думку Т. Стефаненко, можна вважати ситуацію, яка описує найтиповіший випадок взаємодії членів двох культур, таку, яку представник групи “гостей” вважає конфліктною або яку він найчастіше неправильно інтерпретує, яка дає змогу отримати важливу інформацію про чужу культуру” [13, с. 256]. На нашу думку, головна перевага культурних асиміляторів полягає в тому, що студенти стають активними учасниками процесу учіння, у ході якого обговорюються проблемні ситуації, студенти отримують інформацію про різницю в культурах, вчаться бачити ситуацію як члени іншої культури, розуміти їх бачення світу.

З метою активізації участі студентів у тренінгах, оптимізації взаємодії у тренінговій групі, розвитку особистісних і комунікативних якостей важливим є дотримання принципів: *активності* кожного учасника; *зворотного зв'язку*, який має бути аргументованим, інформативним, персоніфікованим, образним; *довірливого й відкритого спілкування*, заснованого на гуманізмі, доброзичливості, готовності до взаємодії; *конфіденційності* як гарантії збереження змісту спілкування в рамках цієї групи; *“тут і тепер”*, заснованого на безпосередньо-емпіричному рівні переживання ситуації (це “Я” і це “Мої” дії). Для проведення тренінгів мають бути відведені окремі практичні заняття, чітко визначена його мета, завдання, перелік і послідовність виконання вправ, завдання на рефлексію власних комунікативних дій.

Застосування діалогу в системах “студент – студент”, “студент – викладач” вважаємо необхідною умовою ефективної адаптації іноземних студентів, одержання зворотного зв'язку для коригування їх дій.

Діалогічне мовлення забезпечується, з одного боку, наявністю у лексичному запасі особистості різноманітних словесних шаблонів, звичних

словосполучень, а з іншого – активним використанням екстралінгвістичних засобів, що в єдності зумовлює гнучкість комунікативної поведінки індивіда. Як зауважує А. Лурія [4], продукування певного висловлювання передбачає не тільки створення вихідної схеми, що визначає логічну послідовність формулювання фрази, а й свідомий вибір із багатьох альтернативних мовних засобів найбільш стилістично доцільних. Виходячи з цього, основними одиницями висловлювання слід визнати не окремі слова чи фрази, а цілі смислові групи. Спираючись на це положення, вважаємо за необхідне обрати за одиницю навчання діалогічного мовлення не окремі слова або навіть фрази, а процес і результат комплексної взаємодії партнерів – діалогічну єдність, що супроводжується екстралінгвістичними засобами.

Власне діалог сприяє розвитку комунікативних можливостей, надає кожному студенту можливість висловитися й викласти свою думку: "...у двоголосому слові, в репліках діалогу чуже слово, позиція враховуються, на них реагують" [2, с. 7]. "Під час діалогу можна безпосередньо спостерігати перлокутивний (перлокуції – акти, що відбуваються за допомогою мовлення) ефект висловлювання, безпосередньо переконатися в тому, досягло чи не досягло воно своєї мети, тому що за реакцією адресанта відразу настає реакція адресата, що й надає можливість за необхідності скорегувати першому комуніканту власну тактику" [8, с. 61]. Діалог надає можливість студенту набувати досвіду моделювання власних суджень, формувати індивідуальний стиль комунікативної діяльності, способи самовираження через цю діяльність, відчувати себе рівноправним співучасником різноманітної комунікативної й рефлексивної діяльності. Саме діалог трансформує навчання у сферу інтрасуб'єктивності, коли набуття знань виступає як соціально значущий феномен, який сприяє утвердженню "комунікативної зрілості" (Ю. Габермас) спільного проживання індивідів, співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання в співпраці), де студент і викладач – рівноправні, рівнозначні суб'єкти навчання.

Діалог передбачає визнання унікальності й рівності партнерів, відмінність і оригінальність їх поглядів, орієнтацію кожного на розуміння та активну інтерпретацію своєї позиції партнерам, очікування відповіді, її передбачення в особистісному висловленні, взаємне доповнення позицій учасників спілкування. Активна участь студентів у діалозі забезпечується різними прийомами: запитання до аудиторії (спантеличення), коментування, голосова розрядка, гумористична репліка або казус тощо.

У процесі адаптації іноземних студентів до навчання у ВНЗ доцільним вважаємо використання технології ситуаційного навчання, "застосування якої передбачає осмислення студентами реальної життєвої ситуації" [12, с. 9], головним завданням якої є вироблення навичок комунікативної поведінки студента залежно від ситуації.

Найбільш точно визначення поняття "ситуація" знаходимо у Ю. Пасова [9]. Автор цілком справедливо називає її "динамічною системою відносин тих, хто спілкується, яка, ґрунтуючись на відображенні

об'єктів і подій зовнішнього світу, породжує потребу в цілеспрямованій діяльності для вирішення мовленнєво-розумового завдання й живить цю діяльність” [9, с. 169]. Навчальна ситуація, як “основа вербального спілкування”, подається у формі певного завдання (вправи, задачі, кейса, які містять опис конкретної життєвої ситуації), має виключно комунікативну спрямованість. Може бути співробітницькою або конфліктною, нейтральною або проблемною.

Під час розв'язання задачі-ситуації у студента виникає потреба поставити себе на місце викладача, лікаря, пацієнта, місцевого мешканця тощо та прийняти власне рішення, зважаючи на визначені обставини. Вирішення задач-ситуацій сприяє розвитку в студентів навичок вирішення проблем і прийняття зважених рішень; активізації мислення; підвищенню відповідальності за прийняті рішення.

Акцентуємо на технології аналізу критичних подій, яку доцільно застосовувати для інтерпретації комунікативної ситуації за участю представників різних соціумів, що описує почуття людини, яка стикається з незвичними для себе реаліями іншого соціуму. Вона може містити проблемні, конфліктні або радісні події у приватному житті людини, суспільній сфері, професійній діяльності; вони можуть мати офіційний або неофіційний характер чи відбуватися у професійному контексті, але основним є те, що ситуація максимально точно й об'єктивно відображає реальні події і повідомляє про досвід, якого набув автор описаного випадку або його дійові особи. Викладач має ретельно підготувати дидактичні навчальні матеріали, що описують міжкультурну “подію” (необхідно надати додаткову інформацію щодо комунікативної ситуації – час, місце, соціальні ролі дійових осіб, стосунки між ними, їхні інтереси, світогляд тощо); спрямувати роботу студентів так, щоб вони змогли не лише зрозуміти комунікативний контекст, описати його, усвідомити різницю в комунікативній поведінці людей, але й збагнути особливості іншої культури, соціуму, оцінити їх на основі порівняння з відповідними подіями в рідній культурі. Зазначимо, що доцільно обирати таку ситуацію (“подію”), яка є “критичною” для студентів, містить інформацію щодо іншої культури, яка контрастує з рідною (звичними уявленнями про світоустрій, комунікативні норми поведінки в подібних ситуаціях). “Критичні” ситуації викликають в особистості “конфлікт” думок, почуттів, емоцій.

Ефективною адаптаційною технологією, вважаємо, є *симуляційні ігри* (“simulation games”) – ігри з уявними ситуаціями. Під симуляцією розуміємо технологію навчання, яка моделює обмежені в часі, конкретні життєві ситуації, результат яких залежить від поведінки учасників процесу взаємодії [3, с. 77]. Учасники “проживають” важливу для них ситуацію (“особливий випадок”), яка може бути як реальною, так і ймовірною. Симуляція не має чітких ролей, є початкові рамкові умови, що дають змогу учасникам самостійно вибудовувати хід гри; спрямована не тільки на соціально-психологічний аспект, пов'язаний зі зміною моделі поведінки учасників (хоча він теж наявний), але й на професійний. Симуляції мають за-

безпечити виконання таких завдань: пошук нового бачення певної проблеми теоретичного або практичного спрямування; передача інформації; перевірка результатів навчання, “виявлення прогалин у знаннях”. Крім того, метод симуляції дає змогу: моделювати складні проблемні ситуації, які відтворюють різноманітні сторони реальної дійсності; аналізувати фактори, що впливають на них; гнучко застосовувати знання щодо специфіки культури, з представником якої доводиться спілкуватися і взаємодіяти; усвідомлювати особливості носія іншої культури; з’ясовувати причини неуспішної комунікації, непорозуміння між представниками різних культур. Завдяки зворотному зв’язку викладач може оцінити рівень комунікативної і пізнавальної активності студентів, уміння орієнтуватися в іншій культурі. Перевагами методу є такі: студентам демонструється правильний варіант відповіді, хід міркувань щодо особливостей комунікативної поведінки представників іншої культури, спосіб визначення підґрунтя для їх порівняння з власними реаліями, пошук шляхів порозуміння з ними. Викладачу варто стежити за тим, щоб складність і комплексність комунікативної ситуації була високою (має відтворювати різноманіття реального життя), щоб вона не була “перевантажена” деталями, інакше учасники гри не зможуть її “програвати”.

Гра дає змогу відтворювати комунікативне середовище, що позитивно впливає на формування соціальних і ділових якостей майбутнього фахівця. Так, ситуаційно-рольова гра призначена розвивати здатність студентів діяти у соціально-побутовому контексті (типові ситуації, які потребують “програвання”, стосуються таких повсякденних тем, як “Здоров’я”, “Погода”, “Орієнтування на місцевості”, “Транспорт”, “Їжа”, “Покупки” та ін.).

Упровадження *“супроводжувального підходу”* є обов’язковою вимогою сьогодення (Е. Зеєр, Е. Симанюк, О. Тришина). На думку науковців, кожна людина має внутрішні ресурси для позитивного розвитку, й суспільство не повинно цілеспрямовано впливати, маніпулювати, а лише підтримувати (надавати можливість реалізувати внутрішні потенції) у разі необхідності (Р. Бернс).

Особливістю супроводжувального підходу щодо професійної адаптації майбутніх фахівців, на нашу думку, є передусім те, що він спрямований більшою мірою на превентивні заходи, забезпечує профілактику виникнення дезадаптивних явищ, спрямований на створення розвивального середовища, що сприяє всебічному, максимально повному розвитку іноземного студента.

Як особлива технологія освітньої діяльності, педагогічний супровід адаптації іноземних студентів до навчання у ВНЗ (з одного боку, передбачає індивідуальне та групове наставництво, надання психолого-педагогічної підтримки іноземному студенту в позааудиторній, побутовій, комунікативній ситуації, з іншого – забезпечує адаптаційну підготовку професійного середовища, здатності прийняти майбутнього фахівця) містить систему організаційних, діагностичних, навчальних та розвивальних заходів.

Важливою складовою педагогічного супроводу адаптації іноземних студентів є створення ефективного навчального адаптивного середовища. Оскільки адаптація є двовекторним, двобічним процесом, то саме підготовка педагогічного колективу вищого навчального закладу до взаємодії з іноземним студентом забезпечує цілісність, системність адаптаційних заходів. Не тільки іноземний студент має бути готовим до входження до нового для нього навчального середовища, а й зазначене середовище має бути готовим прийняти його. Таким чином, педагогічний супровід є базовою умовою успішної адаптації іноземних студентів до навчання у ВНЗ, реалізація якого має забезпечуватися різними підрозділами вищого навчального закладу як в індивідуальній, так і в груповій формах. Основними способами педагогічного супроводу є інформування – просвітництво, консультування та експертиза (Е. Зеєр).

Висновки. Підсумовуючи вищесказане, зазначимо, що ми не ставили завдання розкрити сутність усіх технологій, реалізація яких забезпечить успішну адаптацію іноземних студентів до навчання у ВНЗ, проте переконані, що впровадження розглянутих у статті технологій буде сприяти успішній адаптації іноземних студентів до навчання в українських ВНЗ, зокрема медичних.

Література

1. Борисова С.Е. Деловая игра как метод социально-психологического тренинга / С.Е. Борисова // Вопр. психологии. – 1999. – № 4. – С. 52–57.
2. Зазуліна Л.В. Діалогізація дидактичного процесу в курсовій підготовці педагогічних кадрів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Л.В. Зазуліна. – К., 2000. – 19 с.
3. Инновационные методы обучения в гражданском образовании / В.В. Величко, Д.В. Карпиевич, Е.Ф. Карпиевич, Л.Г. Кирилук. – 2-е изд., доп. – Минск : Медионт, 2001. – 168 с.
4. Лурия А.Р. Язык и сознание / А.Р. Лурия. – М. : Изд-во МГУ, 1979. – 309 с.
5. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання : навч. посіб. / А.М. Алексюк, А.А. Аюрзанайн, П.І. Підкасистий, В.А. Козаков та ін. – К. : ІСДО, 1993. – 336 с.
6. Орехова Е.Ю. Особенности процесса адаптации студентов коренных малочисленных народов Севера, ханты и манси, к учебно-воспитательной деятельности в вузе / Е.Ю. Орехова // Психолого-педагогические науки : вестник Поморского государственного университета. – 2006. – № 6. – С. 115–121.
7. Осипова А.А. Общая психокоррекция : учеб. пособ. для студентов вузов / А.А. Осипова. – М. : Сфера, 2004. – 512 с.
8. Павленко О.О. Теорія і практика навчання ділової комунікації : монографія / О.О. Павленко. – Д. : АМСУ, 2003. – 261 с.
9. Пассов Е.И. Ситуация, тема, социальный контакт / Е.И. Пассов // Общая методика обучения иностранным языкам : хрестоматия / сост. А.А. Леонтьев. – М. : Рус. яз., 1991. – С. 162–173.
10. Петровская Л.А. Компетентность в общении: социально-психологический тренинг / Л.А. Петровская. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1982. – 165 с.
11. Реан А.А. Психология адаптации личности. Анализ. Теория. Практика / А.А. Реан. – СПб. : Прайм-ЕВРО-ЗНАК, 2006. – 479 с.

12. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика / упор.: О. Сидоренко, В. Чуба. – К. : Центр інновацій та розвитку, 2001. – 256 с.
13. Стефаненко Т.Г. Этнопсихология / Т.Г. Стефаненко. – М. : Институт психологии РАН, “Академический проект”, 1999. – 320 с.
14. Albert R.D. The Intercultural Sensitizer or Culture Assimilator: A Cognitive Approach // Handbook of Intercultural Training. – 1983. – V. 2.
15. Cushrier K. Assessing the Impact of a Culture-general Assimilator // International Journal of Intercultural Relations. – 1989. – V. 113. – P. 95–99.
16. Kohis L.R. Four Traditional Approaches to Developing Cross-cultural Preparedness in Adults // International Journal of Intercultural Relations. – 1987. – № 11. – P. 26–32.

ПРИХОДЧЕНКО К.І., ОХРИМЕНКО В.В.

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ УМІНЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ БУДІВЕЛЬНИХ КОЛЕДЖІВ

Перебуваючи в руслі педагогічних шукань у вирішенні проблеми формування творчої особистості як студента, так і вихователя, історична перспектива набуває належної чіткості та значення, що є актуальним питанням педагогічної теорії і практики. Використання Конституції України, Закону України “Про освіту”, “Державної національної програми “Освіта” (Україна ХХІ століття), державної програми “Вчитель” та “Науково-технічного розвитку Донецької області до 2020 року”, концепцій підготовки учительських, виховательських кадрів показує, що невід’ємним етапом є виховання молодого людини як громадянина.

Завдання педагогіки – досліджувати закономірності такої організації педагогічного процесу, яка сприяє інтенсивному формуванню повноцінного фахівця, здатного до постійного пошуку нестандартних способів здійснення будь-якої діяльності, готує до інтелектуальної творчої праці.

Мета статті – розкрити основи формування творчих умінь професійної діяльності студентів будівельних коледжів.

Особливої актуальності у сучасних умовах набула проблема розвитку активності та самостійності людини як самоцінності в професійній та мистецькій діяльності. Тому такі якості, як свобода вибору й творчість, стали займати особливе місце в особистісному становленні, оскільки вони дають змогу кожній молодій людині виявити широкий спектр своєї суті та неповторності. Творчі здібності людини демонструють повне розкриття її індивідуальності через можливості, одні з яких треба враховувати, другі – виховувати, а треті – розвивати в творчій професійній діяльності. Головне – допомогти тим, хто вчиться, реалізувати творчі задатки, які дані кожній людині, але пригнічуються необхідністю адаптації до стандартних умов і вимог. Творчі здібності закладені в кожній людині на різній глибині підсвідомості, “витягнути” їх у свідомість можна, спираючись на власну індивідуальність, а також на знання загальних законів як творчості, так і психіки. Отже, формування творчої особистості зумовлено певним соціальним замовленням суспільства, внутрішньою потребою особи з урахуванням її